

Večernik

Leto IV. (XI.), šte. 26

Maribor, sobota 1. februarja 1930

»JUTRA«

Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409

Velja mesečno, prejemnik v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglaš po tarifu

Oglaš sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Carinska pogajanja z Avstrijo

Kakor smo svoječasno javili, je avstrijska vlada že lani meseca avgusta sklenila, da bo povišala uvozne carine na vse vrste žitaric, zlasti na pšenico in rž, da tako zaščiti svojo kmetijsko produkcijo. Ta sklep je bil v prvi vrsti udarec proti naši državi, ne morda namenoma, ampak v svojem efektu, ker smo mi še vedno med najmočnejšimi uvozniki žitaric v Avstriji. Te dni pa je prišlo iz Beograda poročilo, da se je vršila tam pod predsedstvom trgovskega ministra Demetrovića medministrska seja, na kateri je bilo sklenjeno, da se pošlje na Dunaj posebna delegacija, ki bo z avstrijsko vlado razpravljala vprašanje, kakšne kompenzacije nam hoče dati Avstrija za povišanje uvoznih carin.

Avstrijska kmetijska produkcija je zlasti v pogledu žitarstva od prevrata pa do danes znatno napredovala. Avstrija potrebuje za prehrano svojega prebivalstva letno krog 13 milijonov meterskih stotov pšenice in rži. Producirala je l. 1919. samo 4.2 milijone met. in je morala uvoziti blizu 9 milijonov met. l. 1929. pa je producirala že toliko, da je uvozila samo še nekaj nad 4 milijone mst. Ni dvoma, da bo njena produkcija še narasla in da bo, morda že v nekaj letih, sama krila celo domačo potrebo, seveda, če bo se mogla razširiti v dozdanih obsegu. Seveda pa to ni odvisno samo od dobre volje, pridnosti in sposobnosti avstrijskih kmetovalcev in tudi ne od še tako izdatne pomoči me rodajnih činiteljev, temveč tudi od deistev, ki so izven moči kmetovalcev in vlade. So to cene žitaric na svetovnem trgu, ki stalno padajo. V tem je jedro problema. Ameriška kmetijska produkcija se je že za časa vojne silno razvila in se še razvija vedno bolj, zlasti pa se vedno popolnejše mehanizira, ter producira veliko ceneje nego razmeroma še primitivno evropsko kmetijstvo. Zato je razumljivo, da Amerika, ki vrže vsako leto ogromne množine žitaric na evropski trg, diktira tudi cene. Položaj evropskih poljedelcev, tudi avstrijskih, postaja vsled tega vedno kritičnejši, zakaj izven velikih produkcijskih stroškov jih teže še veliki melioracijski izdatki in pa težka socialna bremena.

Zato je avstrijska vlada sklenila, da prisloži poljedelstvu na pomoč. Izbrala pa je — zdi se — najslabšo pot, pot carinske zaščite. Avstrija ni izključno poljedelska dežela, ampak istočasno industrijska, z velikim številom delavstva in meščanstva. Carine so dvorezni nož, ker povišane carine avtomatski dvigajo cene, brez ozira na to, ali se je s tem položaj domačega poljedelstva izboljšal ali ne. Meščanstvo in delavstvo, ki tvorita blizu polovice avstrijskega prebivalstva, bosta vsekakor plačevala kruh

Internacija komunističnih poslancev v Nemčiji

KOMUNISTI PRIPRAVLJAJO NOV PREVRATNI POIZKUS. — ENERGIČNE ODREDBE POLICIJE.

BERLIN, 1. februarja. Ker je dobilo policijsko ravnanje resna poročila, da pripravljajo komunisti za jutri velike demonstracije, ki naj bi bile nekak uvod v poizkus novega komunističnega upora, sta se odločila pruski notranji minister Grzesinski in berlinski policijski predsednik Zörgiebel za izredno energično odredbo, ki je vzbudila v vsej javnosti splošno pozornost in izzvala številne komentarje.

Tekom današnje noči je namreč policija internirala nič manj kot 76 komunističnih voditeljev, med njimi vse komunistične državnozbornske poslance in komunistične poslance pruskega deželnega zbora. Vrh tega je izdala policijska oblast najboljše varnostne odredbe, da že v kati zadušiti vsak najmanjši poizkus komunistov, da bi motili promet ali javni mir in red.

Primo del Rivera o svojem padcu

IMENOVAN BO ZA GUVERNERJA NA BALEARIH.

MADRID, 1. febr. Strmoglavljeni diktator Primo de Rivera je objavil v »Nacionu« članek, v katerem priznava, da je že zadnje dni septembra meseca uvidel, da narod nima več zaupanja v njegov diktatorski režim. Zato se je odločil za likvidacijo diktature, ne da bi si bil glede oblike čisto na jasnem. Da se je obrnil tozadevno končno za mnenje na armado in mornarico, je storil to zato, da si je za primer neugodnega odgovora zagotovil zadosten razlog za odhod.

Primo de Rivera zanika, da bi predlagal kralju odstavek infanta dona Carlosa. Istotako tudi ni res, da bi

kralj odklonil podpis kakšnega takšnega odloka.

Ako bodo politične stranke zopet začele razvijati svoje nekdanje delovanje, potem se bo »Unia Patriótica« zavezala za volilno delo. Diktator naglašja dalje, da hoče mirno počakati, da ga razmere prisilijo, da si vrne politično dolžnost. Zapustil bo za nekaj mesecev Madrid in sestavil med tem svoje spomine na diktatorsko dobo.

Po nekaterih vesteh bo imenovan general Primo de Rivera za guvernerja na Balearskih otokih.

Mednarodni šahovski turnir v San Remu

SAN REMO, 1. februarja. V dvanajstem kolu je izvojeval svetovni prvak Aljehin sedaj že deseto zmago na turnirju. Premagal je gladko Araizo. Niemcovič je porazil Monticellija. Spielmann Colleja, Ahues Romija, Bogoljubov Tartakowerja. Partiji Vidmar-Grau in Maroczy-Rubinstein sta končali remis, Yates je porazil Kmocha. Prekinjena partija Vidmar-Araiza je končala remis.

Stanje po 12. kolu je sledeče: Aljehin

11. Rubinstein 9, Niemcovič 8.5, Bogoljubov 7.5, Yates 7, Ahues, Tartakower in dr. Vidmar 6.5, Kmoch 5.5, Spielmann in Maroczy 5, Colle 4.5, Monticelli 4, Araiza in Grau 3.5, Romi 2 in pol.

Ste že podpisali de'leže za pohorsko vzoenjačo

dražje, kot naravna posledica pa bo nastopilo podražanje industrijskih produkcijskih stroškov, istočasno z upadkom kmetne moči prebivalstva ter eksportne možnosti.

Seveda pa tudi prizadete države ne bodo stale prekritih rok, ampak bodo odgovorile z obrambnimi ukrepi, v prvi vrsti z znižanjem tarifov. Bojkota avstrijskih industrijskih produktov niti treba ne bo, ker bodo sami po sebi vsled zvišanih produkcijskih stroškov postali dražji in bodo izgubili na konkurenčni sposobnosti. Avstrija je torej pod pritiskom kmetijskih krogov nastopila krivo pot, je zagrizla v svoje lastno meso, ker je danes za kmetijske produkte še vedno uvozna država, za industrijske pa izvozna. Četudi je njena kmetijska produkcija narasla od 467.659.794 šilingov pred 4 leti lani na 795.815.914 šilingov, je vendar še morala v letu 1928. uvoziti žitaric v vrednosti 768.709.000 in mesa za 276.552.000 šilingov. To so številke, ki se z uvedbo zaščitnih carin ne dajo izbrisati.

Sklep avstrijske vlade ima svoje vzroke pretežno v notranje-političnem položaju in ni razloga, da bi morala naša država napram njej kakorkoli popuščati. Naša država je med glavnimi konsumenti avstrijske industrijske produkcije. Ako avstrijska vlada vztraja na svojem stališču, moramo mi svoje potrebe na industrijskih produktih pač kriti tam, kjer ima jo več razumevanja za naše interese. Tem bolj pa bomo k takim korakom prisiljeni, ako bi se izkazalo, da je sklep avstrijske vlade — kakor menijo mnogi — posledica nove zunanje-politične orientacije, po koji bi Avstrija bila obvezana za takšno postopanje, proti svojim lastnim interesom. Bližnja bodočnost bo pokazala, ali so te informacije glede heimwehrovskih obvez napram Italiji brez podlage ali ne.

Vsekakor pa imajo delegati naše države, ki bodo šli k pogajanju na Dunaj, dolžnost, da ne padejo na kolena, ampak da odločno ščitijo interese naše države.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Sobota, 1. februarja ob 20. uri »Netopir«. Premijera. Ab. B.

Nedelja, 2. februarja ob 15. uri »Grudi-ca«. Kuponi. Otroška predstava. — Ob 20. uri »Netopir«.

Ponedeljek, 3. februarja. Zaprto.

Torek, 4. februarja ob 20. uri »Netopir«, ab. A.

Ptujsko gledališče.

Ponedeljek, 3. februarja ob 20. uri »Radikalna kura«. Gostovanje Mariborčanov.

Celjsko gledališče.

Sreda, 5. februarja ob 20. uri »Lepa pristolovščina«. Gostovanje Mariborčanov.

Našim naročnikom.

Cenj. naročnikom sporočamo, da smo današnji številki priložili položnice. Pri tej priliki jih opozarjamo, da bomo vsem zamudnikom, ki niso naročnine za zadnja dva mesca v letu 1929 poravnali, na daljino pošiljanje ustavili. — Uprava.

Sestanek trgovcev

sklicuje Gremij trgovcev v Mariboru za torek, 4. tm, ob 20. uri v malo dvorano hotela Orel. Sestanka se udeležijo zborniški tajnik g. Ivan Mohorič, ki bo dal o raznih aktualnih zadevah potrebna pojasnila.

Ljudska univerza v Mariboru.

Še enkrat se opozarja na francoski največji vojni film »Verdun«, ki nam pokaže največje hore svetovne vojne. Predstave so: Dne 1. februarja ob 16. dijaška predstava in ob 20. zvečer. Dne 2. februarja ob 10.30 dopoldne in 16. popoldne. Dne 3. februarja ob 20. zvečer.

Umor posestnika Kanclerja pred sodiščem.

Včeraj se je vršila pred petčlanskim senatom v Mariboru razprava proti 20-letnemu čevljarskemu vajencu Rudolfu Kovaču iz Studencev, ki je bil obtožen, da je v noči od 8. na 9. decembra na cesti iz Kamnice proti Sv. Križu umoril in oropal posestnika Rudolfa Kanclerja. Radi mladostnosti obtoženca je bila razprava v smislu zakonika o sodnem kazenskem postopanju tajna. Kovač je bil obsojen na 15 let težke ječe in na povračilo vseh stroškov. To je bila prva razprava pred senatom, ki nadomešča odpravljen poroto.

Nesreča pri podiranju dreves.

V Loki pri Bistrici je padlo pri podiranju dreves neko drevo 25letnemu Albinu B a b i č u na levo nogo in mu jo zlomilo na več mestih. Težko po nesrečenega Babiča so odpeljali z rešilnim vozom v splošno bolnico v Maribor.

Vilhotapljene cigaretne stročnice je nesel včeraj popoldne po Aleksandrovi cesti Gabrijel Kozar. Imel je v zavozu 6 kartonov stročnic. Trdil je, da so od nekega moškega iz Apač, ki ložira pri Zlatem konju, in v čegar sobi je policija res našla še 4 kartone. Kozarja ima za enkrat v delu finančna kontrola.

Ljubitelji perutnine na delu.

Tatvine perutnine so zadnji čas v Mariboru na dnevnem redu. V noči od 30. na 31. jan. so bili v gostéh pri trg. Rogatschu v Frančiškanski ulici in so mu z zaprtega kurnika odnesli 3 kokoši.

Brez dovoljenja manufakturo prodajal je po Mariboru italijanski državljani Vitorio Sorrentino iz Napulja. Policija ga je aretirala, mestni magistrat mu je naložil 500 Din globe.

Sprehodi po naših industrijah

V DELAVNICAH ŽELEZNIH MOSTOV IN VIJAKOV NA TEZNU.

Za visokim plotom za šolo na Teznu obširen kompleks zemlje, na njem troje velikih poslopij, vmes železniške proge: to so tvornice Splošne stavbene družbe, o katerih javnost ne govori mnogo, in marsikdo med nami komaj zna, da se tam izdelujejo vijaki, še manj, da je to ena izmed največjih tvornic za železne mostovne konstrukcije v Jugoslaviji.

Zavedajoč se, da je razvoj naše industrije v mnogočem odvisen tudi od pravičnega razumevanja javnosti, in da je v tem pogledu naše časopisje znaten činitelj kot iniciator in mnogokrat tudi korektor javnega mnenja, se je vodstvo podjetja odločilo, in je povabilo za minoli ponedeljek vse v Mariboru delujoče novinarje na obisk in ogled poslovanja v svojih tovarnah. Sprehod po podjetju je bil za nas novinarje vsakoraz poučen in nad vse zanimiv. Videli in čuli smo tam marsikaj novega, videli pa smo predvsem silni napredek v moderniziranju podjetja, ki se stalno oskrblja z vedno novimi najmodernejšimi stroji, da tako more čim uspešneje tekmovati z drugimi podobnimi podjetji tu in v inozemstvu.

V glavnem poslopiju, ki je ogromna dvorana, veličanske zaloge železa v ploščah in palicah. Ogromni žerjav, ki dvigne do 15 ton naenkrat in se vozi po celi dvorani z enega konca do drugega, prevaža to železje, kjer ga baš potrebujejo: tam režejo plošče na male kose, kakor jih potrebujejo za sestavo mostovnih konstrukcij, z ogromnim rezalnim strojem, gnanim od elektrike. Neustano je na delu 10 najmodernejših vrtilnih strojev, vsi na električni pogon. Baš sedaj izdeluje tovarna 6 novih mostov za Grčijo. Dozdaj jih je izdelala nad 20 za našo državo, med drugimi tudi novi železniški most pri Veržuju. Več mostov je dobavila tovarna za Srbijo. Tovarna dela danes z 200 konjskimi silami in njena kapaciteta je toliko, da more mesečno dobaviti do 30 vagonov mostovnih konstrukcij, najmanj 300 vagonov na leto. Lani jih je dobavila blizu toliko. Železo dobavlja deloma iz Vitkovic, deloma iz

Donawitza. Zanimivo je, da ima podjetje za vse svoje potrebe svojo lastno kovčnico, lastno delavnico za vse vrste potrebnega orodja, da sama proizvaja zgoščeni (komprimirani) zrak, ki ga morajo tudi uporabljati pri izdelovanju mostovnih konstrukcij, itd.

Zunaj na dvorišču so baš sestavljali že v konstrukcijskih delih izgotovljeni most, ki pojde po komisijonelnem pregledu, zopet razložen v posamezne dele, na Grško.

V drugem poslopiju pa teče neprestano 46 najmodernejših strojev za izdelovanje vijakov, in baš nedavno je dospelo novih osem strojev, ki bodo te dni montirani. Ti stroji izdelujejo vijake vseh velikosti in vseh vrst, tako za železniške tračnice, kakor tudi za lesene konstrukcije. Pri vseh navedenih strojih je zaposlenih le malo delovnih moči, zakaj stroji nadomeščajo stotine človeških rok in izdelajo ogromne množine vijakov, ki se sproti polnijo v zavoje in skladajo v ogromnem skladišču, odtam pa kar pred tovarno nalagajo v vagona in pošiljajo po širokem svetu.

Kadar je tovarna polno zaposlena, kakor je bilo deloma lansko leto, ko je skoro celo leto tekkel obrat dan in noč, zaposluje krog 300 delavcev. Trenutno jih je nekaj manj.

Zanimivo je, da je tovarna uvedla pri stalno zaposlenih delavcih poseben sistem prostovoljnega štedenja in je na način že mnogokateri obvarovala znatne zneske pred lahkomišno uporabo.

Podjetje je s 54% v rokah domačega kapitala (Ljublj. kred. banka, Prva hrv. štedionica in Zadr. gosp. banka), 46% je švicarskega kapitala. Značilno je za stalno izpolnjevanje podjetja, da je samolani nabavilo za nad milijon Din novih strojev.

V danes že znatni verigi naše industrije zavzema Splošna stavbena družba nedvomno eno izmed prvih mest v državi, na vsak način pa je njen zelo važen člen v povzdigi in napredku našega narodnogospodarskega življenja.

O reformi srednje šole

Gotovo je, da se je pasivna stara šola, ki je polagala glavno važnost na mehanično memoriranje, že preživela in izgovor, da je vzgojila mnogo velikih mož, je jalov, ker se ne da ugotoviti, v koliko so veliki možje preteklosti njena zasluga. In zato so začetkom tega stoletja — ne šele po vojni — po načelih velikih pedagogov J. J. Rousseaua, Pestalozzija in drugih začeli misliti na reformiranje šol.

Glavna principa sta jim bila aktivno sodelovanje učencev in bližina z življenjem. Začelo se je tam, kjer je bilo najbolj potrebno, in kjer se je dalo radi male starostne razlike (okoli 5 let) postopati na en način. To je v osnovni šoli. Težava pa je nastala v srednji šoli, kjer je starostna razlika neprimerno večja (do 10 let) in kjer se v nekaterih predmetih ne da delati brez predavanj. Razen tega bi osnovna šola požrla ogromne vsote denarja. Treba bi bilo nebroj novih učil in dvoran, a sedaj nimamo niti toliko prostora, da bi spravili vse učence obenem pod streho.

Zato se bo treba pri nas za zdaj posluževati kompromisa. Po principu: »Stari meh dobro drži, novih prilij mu ideje!« Že pisec članka o reformi šolske vzgoje je razvil nekaj misli, o katerih se velja pomeniti. Predno pa pričnemo, je treba, da pridemo na jasno, kaj je pravzaprav namen srednje šole. Po mojem mnenju ni njena naloga, da vzgoji kader bančnih uradnikov, trgovskih korespondentov ali vodij kakršnihkoli pisarn, ampak je srednja šola le nekaka predpriprava za nadaljnji studij. Zato ne velja zamenjavati teoretičnega znanja s praktičnimi veščinami. Kdor pa ne namerava dalje študirati, naj gre v kako strokovno šolo.

Vendar pa je treba za tehnika gotovo druge predpriprave, kakor za filozofa, jurista ali medicina. Z ozirom na ta dva tipa poznejše specializacije je treba v glavnem dveh tipov srednjih šol: enega za pretežno praktične znanosti, enega pa, ki goji pretežno teoretično znanstvo.

Pretežno, sem rekel in ne izključno, kajti kdor je doma le v svoji stroki, ni popoln človek. Da pa bi bil tip realne gimnazije posebna pridobitev, dvomim, ker se zgodi, da tak abiturient ne zna niti toliko latinsko, da bi razumel kulturno tujko (kaj šele da bi se poglobil v antično kulturo!), niti toliko opisne geometrije, da bi si predstavljaval kak kompliciranjši lik. Kajti dvema gospodoma služiti ni mogoče.

Zdaj pa še o jeziki: Moj prednik se je pritoževal nad učenjem preveliko tujih jezikov. Jaz mislim, da ne škodi niti tehniki niti juristu niti medicincu, kaj šele filozofu vsaj pasivno obvladovanje čim več tujih živih jezikov. Kar pa se tiče mrtvih, se strinjam z avtorjevim mnenjem v toliko, da s sedaj daje preveč na jezik in premalo na duha, ki veje iz del. Kajti ni namen humanistične gimnazije, da nas nauči govoriti latinsko ali grško, ampak da nas seznani in prepoji z duhom antike.

Koles. klub „Edelweiß 1900“

Vesela noč na planinah

15. februarja

Union

Mnogo reforme pa zahtevajo nastavljeni v srednjih šolah. V prvi vrsti je treba boljše kvalificiranih moči. Kajti profesor, ki le prebere, kar je v knjigi, ali celo da toliko in toliko strani »naprej vzeti«, ne odgovarja niti principom »stare« šole kaj šele »nove«. Krivo pa je temu deloma premalo nadzorstvo, deloma pa preslaba predpriprava na univerzi. Kajti tisti semester pedagogike, ki ga mora po sedanjih predpisih vpisati vsak filozof, daleko ne zadostuje nasproti štirim letom pedagogike in metodike, hospitalizacij in praktičnim nastopom J. D.

Mariborski in dnevi drobiž

Mariborsko slovensko žensko društvo je imelo sinoči ob 20. v mali dvorani Narodnega doma zelo dobro obiskan občni zbor in obenem malo spominsko proslavo desetletnega delovanja društva. Predsednica gospa Maistrova je uvodoma v markantnih besedah poudarila glavne smernice društvenega delovanja v prvem desetletju: skrb za našo mladino. Tajnica gospa dr. Lipoldova je v širokih potezah podala zgodovino prvega decenija. Ustanovljeno 26. maja 1919, v času koroških bojev, se je društvo najprej moralo posvetiti skrbi za naše ranjence. Kasneje pa je bila glavna skrb društva posvečena zbiranju fonda za otroško bolnico. Vsled spremenjenih prilik se je pa društvo odločilo, da zbrani znesek 263.000 Din uporabi za enak smoter, za negovanje in podvig zdravja naše mladine, ter je kupilo posestvo za ferijalno kolonijo na Pohorju. Poleg tega posveča društvo svoje sile tudi pospeševanju domače obrti, zlasti narodnih vezenin in čipk. Imenom odseka za pospeševanje domače obrti je gospa Aščičeva podala o delovanju na tem polju zanimivo poročilo. Za prosvetno-kulturni odsek in kot blagajničarka je poročala gospa Kožuhovala. Društvo je imelo lani 21.016.84 Din dohodkov in 26.351 Din izdatkov. Primanjkljaj se je kril iz premoženja od popreč. Odbor je dobil absolutorij ter je bil ves ponovno izvoljen z gospo Maistrovo na čelu. Mesto izstopivših in odšlihi članice so bile izvoljene v odbor na novo gospe Putnikovičeva, Rapočeva in Rožmanova. Stavili so se tudi še sklepi za delovanje v letošnjem letu: te dni je zopet prireditev v gledališču v prid ferijalni koloniji, včeraj 14 dni bo predavanje gospe dr. Lipoldove o kongresu v Splitu, dne 3. aprila pa tombola, zopet v korist ferijalni koloniji na Pohorju. Želimo društvu tudi mi v drugem deceniju novih uspehov!

Veliki nogometni športni film
z najboljšimi berlinskimi prvaki
11 vragov
Evelin Holt, Gustav Fröhlich
Pride v ponedeljek 3. februarja v
Kino „Union“.

Pogreb vojnega muzičarja Fr. Rakuša se je vršil včeraj na vojaškem oddelku mestnega pokopališča na Pobrežju, ob veliki udeležbi njegovih sorcev, sorodnikov, prijateljev in znancev, cele vojne muzike, ki je svirala žalostinke, vsega ansambla gledališča, kojega pevski zbor mu je zapel ob odprtem grobu, z upravnikom dr. Brenčičem na čelu, četa vojakov itd. Pogreb je pokazal priljubljenost pokojnega ormoškega rojaka. Preiskava glede njegove smrti še ni zaključena, vse pa kaže na to, da gre res samo za zelo tragični slučaj.

Poceni svinjsko meso se bo prodajalo v ponedeljek 3. tni. od 8. naprej v utici na sejnišču, in sicer krog 70 kg po 14 Din kilogram. Prodajalo se bo samo na konsumente po 1 kg.

Po cesti Aleksandrovi do Unionske restavracije, nocoj v Union nas vodijo markacije? Kaj se godi? Je tu en trušč in vršič — potres? Juhé! Je tu: Planinski ples!

Nalezljive bolezni v Mariboru. Od 22. do 31. januarja so bili prijavljeni mariborskemu mestnemu fizikatu 3 primeri obolevnosti na nalezljivih boleznih in sicer 2 škrlatinke ter 1 davice, ki je končal s smrtnim izidom.

**Podružnica Zveze privatnih nameščen-
cev Jugoslavije v Mariboru** sklicuje za torek, dne 4. februarja t. l. svoj redni občni zbor, ki se bo vršil v dvorani hotela »Orel« na Grajskem trgu ob 20. uri s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo odbora: a) predsednika, b) tajnika, c) blagajnika in d) nadzorstva. 2. Volitev novega odbora. 3. Položaj privatnih nameščencev in organizacije. 4. Razno. — Za vse člane je navzočnost obvezna; gosti dobrodošli. Odbor.

Petelnova očala
so najboljša!

Šole za našo pohorsko kolonijo!

Kakor vedno, so se tudi letos naše šole prav rade odzvale naši prošnji, da priredijo v njeno gmotno korist veselo mladinsko pustno prireditev. To bo zabavna spevoigra v dveh dejanjih in lep rajalni nastop. Naše požrtvovalne učiteljice so vložile v predstavo mnogo truda, mali umetniki si pa tudi kar najbolj prizadevajo, da bodo zabavali veliko in malo publiko. Mi pa si želimo, da bi bilo gledališče razprodano, da nabavimo z izkupičkom nekaj opreme za počitniško kolonijo. Podpirajte mladino pri njiho-
vem delu za slabotno deco! V sredo vsi na »Semenj v Seviliji«! Mariborsko slov. žensko društvo.

Danes nova bo »vspejčica«
Vozila vse v planinski raj,
Vozilna samo tje se plača,
Zastonj se gre potem nazaj.

**Osrednje društvo nižjih poštinih in
brzojavnih uslužbencev v Mariboru** priredi dobrodelno tombolo dne 4. maja. — Prosi se vsa cenjena društva, da bi upoštevali to humanitarno prireditev in na ta dan opustila namenjene prireditve.

Žrebanje II. kola državne razredne loterije

se bo vršilo že 10. februarja 1930. Srečke za obnove so že prispele in jih dobite v upravi »Jutra« in »Večernika« na Aleksandrovi cesti 13.

Društvo jugoslovanskih akademikov v Mariboru

sprejema prošnje za podpore do 5. februarja. Prošnje je nasloviti na Narodni dom. — Odbor.

Važno radio-predavanje.

V ponedeljek, dne 3. februarja, bo govoril ob 18.55 v radio (nemški val) kmetijski nadsvetnik in ravnatelj svetovno-znanega učilišča in preizkuševališča za perutninarstvo v Cröllwitzu, g. Rihard Römer, o raznih vprašanih perutninarstev. Priporočamo to predavanje odličnega strokovnjaka našim perutninarjem kar najtopleje.

Zadruga »Pohorska vzpenjača« prosi vse dosedanje podpisovalce deležev, ki so že sprejeli plačilne naloge, da v najkrajšem času vplačajo prevzete deleže. Zlasti se naprošajo podpisovalci izven Maribora, da vrnejo podpisane pristopnice tajništvu zadruge, Maribor, Jurčičeva ulica 8-II., in plačajo s sprejeto položnico pristopnino po Din 10. in podpisane deleže. No — ve prijave za prevzem deležev naj se vpošljejo z dopisnico na tajništvo, kjer so tudi pravila na vpogled.

Veliki podoficirski ples

priredi mariborsko podoficirsko podporo društvo dne 8. februarja v vseh prostorih Narodnega doma pod pokroviteljstvom generalštabnega brigadnega generala g. Stanisavljeviča. Ker so podoficirski plesi splošno znani kot družabni, zabavni in solidni, se občinstvo najljubše vabi, da se ga udeleži v čim večjem številu. 332

KAVARNA „EVROPA“

DANES KOLOSALEN

NOVI PROGRAM

325

Pri motnih prebave, želodčnih bolečinah, zgagi, slabostih, glavobolu, migljanju oči, razdraženih živcev, nespanju, oslabelosti, nevolji do dela povzroči naravna »Franz Josefova grenčica« odprto telo in olajša krvni obtok. Poizkusi na univerzitetnih klinikah so dokazali, da so alkoholiki, ki so trpeli na želodčnem katarju, v kratkem času zopet dobili veselje do jedi z uporabo staropreizkušene Franz Josefove vode. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in spec. trgovinah. I

Specijalist za ženske bolezni in porodništvo
dr. Ipavic Benjamin v Mariboru se je preselil v svoj sanatorij ob Tomšičevem (prej Kokoschineg-ovem) drevoredu pod gričkom »Piramida« na koncu Prešernove ulice, ki se pričinja pri veletrgovini »Turad« in ordinira v pritličju sanatorija od 9—11. in 3.—4. 280

Naši gradovi

GRADOVI PROŠLOSTI. — DANAŠNJI GRADOVI V MARIBORSKEM OKROŽJU. — NJHOVI LASTNIKI IN NJHOV POMEN.

V slovenski zgodovini so bili gradovi najvažnejši činitelj. Mi sami jih ob svoji naselitvi nismo poznali, proti sovražnim napadom so se naši pradedi borili na neutrujenem ozemlju; šele pozneje so pričeli graditi lesne utrdbe, ki so jih nazvali gradišča. Take utrdbe so postavljali na raznih prikladnih mestih in imena nekaterih so se ohranila še do danes. Prave in resnične zidane gradove pa so pričeli pri nas graditi šele nemški fevdalni plemiči v srednjem veku, ko so Nemci zasedli naše pokrajine in jih priključili svojim državam. Ti gradovi pa so postali le prekmalu zaslužnjevalci našega ljudstva. Grad in gradišče sta bila v poznejših stoletjih dva najbolj osovražena pojma. Pod vplivom gradov je izgubila stara slovenska demokracija. Prebivalstvo je bilo razdeljeno na dve strogo ločeni kasti, na plemiče, ki so bili gospodarji nad imetjem in življenjem ter na kmete ali tlačane. Šele pozneje se je razvila poleg teh dveh še tretja kasta: meščanstvo.

Toda grad ni bil na slovenskem samo grobokop demokracije in osebne svobode, bil je tudi pospeševalec germanizacije. Ker je bilo že spočetka nemške nadvlade vse višje plemstvo tuje, nemško, se je pod njegovim vplivom naglo potujčilo tudi nižje, ki je bilo slovenskega porekla. Graščaki so pa iz nemških dežel pričeli dovažati v slovenske pokrajine tudi svoje uradništvo, uslužbenstvo, vojake in naposled celo kmete, katere je naseljevalo med Slovenci. Tako se je pričela prva germanizacija našega dežela in razvijajočih se mest in trgov. Posledica je bila, da so že do 13. stoletja izginili zadnji Slovenci po gornjem Štajerskem, severnem Koroškem in da se je meja med Slovenci in Nemci pričela vedno bolj pomikati proti jugu. Prikladni in pomembni gradovi so kmalu postali tudi središča, krog katerih so rastle trgi in mesta. Tako so nastali skoraj vsi pomembnejši in večji slovenski kraji, a o Slovencih pričajo še danes imena mnogih gradov, mest, trgov in vasi tudi po že davno potujčenih pokrajinah. Tako n. pr. Graz n. more nikdar utajiti, da je nastal iz slovenskega Gradca, Görz in Gorizia bosta vedno spominjala na Gorico, Radkersburg na Radgono (Radgojino) itd.

„Ljudska samopoč“ v Mariboru

naznanja ponovno vsemu cenj. občinstvu Slovenije, da nimajo naši plemiči nobene pravice do kakšnega luksusa in da priznavamo le plačila izvršena po naših potnih položnicah oziroma plačila v naši pisarni. 331

Nova doba je jemala gradovom vedno bolj njihov prvotni pomen in namen, dokler niso naposled postali le še mrtvi spomeniki prošlosti, neme priče tragične slovenske zgodovine. Mnogi, posebno na samotnih višinah zidani gradovi, so sčasoma razpadli. Danes pričajo o njih samo še sive razvaline. Drugi, posebno pozneje sezidani, so pa postali le središča večjih posestev ali pa so se, posebno v mestih in trgih, porabili v druge svrhe. Pred svetovno vojno so bili le v toliko še pomembni, ker so bili njih lastniki veleposestniki in po ogromni večini tudi nemški plemeniti, po vojni pa jim je agrarna reforma večinoma vzela vsa veleposestva izven gozdnih, njihovih lastniki so pa izgubili poleg tega tudi še svoj prejšnji politični pomen. Vendar pa se je število gradov pri nas ohranilo še na znatni višini. Vsa naša zemlja jih ima in tudi v mariborskem okrožju jih je veliko. Najpomembnejši je za nas seveda mariborski. Danes je njegov lastnik Slovencec, trgovec g. Berdajs. To je prvi lastnik mariborskega gradu, ki ni plemič. Novejša stavba je grad Viltuš ob Dravi nad Kamnico; prešel je nedavno v novo lastništvo. Na Fali je grad grofov Zabeo, ki so še vedno njegovi lastniki, v Radvanju je grad baronov Rosmarthov, ki pa je lani tudi prešel v drugo ast, kupil ga je nek hrvaški plemič. Grad Betnava je letovališče našega kneževstva, a svoje gradove imajo tudi Hode, Slivnica in Rače. Njihovi lastniki so nemški plemiči. Grad v Račah je zna-

nit zaradi tega, ker so se tam vršila posvetovanja hrvaškoslovenskih zarotnikov Zrinjskega, Frankopana in Tattenbacha, katerega last je bil. Iz zaupnih posvetovanj v sobi, ki je imela na stropu naslikano rozeto, je nastal tudi svetovnoznani latinski rek »sub rosa«. Na Dravskem polju je pa tudi grad Ebensfeld.

Več gradov je tudi po Slovenskih goricah in v Prekmurju. V Pesniški dolini sta v okolici Gornje Kungote dva gradova. V gradu Hrastovcu pri Št. Lenartu je nastanjena sedaj gimnazija ruskih beguncev, v gradu Vurbergu pri Ptuj pa je ruski sanatorij. Ob severni meji so najbolj znani gradovi: Cmurek, Črnski grad pri Apačah, grad Radgona in grad Negova. V Prekmurju so največji gradovi v Murski Soboti, Dolnji Lendavi in Gornji Lendavi. Njihovi lastniki so madžarski plemiči, madžarski državljani. Izmed gradov proti vzhodu je največji ptujski, last grofov Herbersteinov, ki so češki državljani, a velik in lep je tudi grad v Ormožu, last nemške plemiške rodbine. V Dravski dolini so še gradovi v Marenbergu, Muti in Guštajnu. Več gradov je krog Slovenjgradca, kakor Gradišče, Legen, Frajerjevo in Dobrova. Pri Poljskavi je grad Frajstajn in še par drugih, v Slov. Bistrici grad grofov Attemsov, v Konjicah knezov Windischgrätzov, a dobro so ohranjeni tudi gradovi v Ločah, Vitanju, Socki, Dobrni, Lembergu, Frankolovem, grofija v Celju ter gradovi Zalog, Polzela, Prihova, Jelše pri Šmarju itd. V lasti so tujcev, po večini nemških plemičev, naših in tujih državljanov, ker pa hranijo še vedno razne zgodovinske, starinske in umetniške znamenitosti, bi jih bilo treba čimprej preiskati in napraviti njihov pohib, ki nam danes, žal, še manjka.

Absolutna vladarica

Na normanskem otoku Sarku vlada kot brezpogojna vladarica gospa Beaumont, ki je pred dvema letoma podedovala to vladavino po svojem očetu. Celotno njeno kraljestvo obstoji iz nekaj sto prebivalcev, ki živijo popolnoma po njeno oblastjo. Vse upravne posle opravlja vladarica Beaumont sama s pomočjo nekaj uradnikov. Vprašanje zdravstva, šol, pristaniški posli, vse je v njenih rokah. Vsak prebivalec otoka mora izročiti vladarici letno namesto davka razna živila, katerih množina se določa po številu dimnikov hiše. Tudi se nobeno posestvo ne sme prodati ali kupiti brez dovoljenja vladarice, ki ima v rokah tudi vso cerkveno oblast. Prebivalci tega otoka živijo gotovo zelo moralno. Pregreškov sploh ni, ker je majhni zapor za grešnike skoro vedno prazen.

Nad 5000 novih inženjerjev

bo izšlo letos iz tehničnih visokih šol v Rusiji, štirikrat več nego lani. S popolno industrijalizacijo sovjetske Rusije je silno narasla potreba po inženjerjih.

URE BUDILKE

najboljša kvaliteta

Din 50—

dobite pri

M. JLGGER-jev SIN

urur

MARIBOR

Gosposka ulica 15

PRAVI

FRANCK:

vedno

odlična kakovost!

Litteraria

Petdesetletnica »Ljubljanskega Zvonca«. Z letošnjim letom pričenja naša najstarejša in vodilna slovstvena revija »Ljubljanski Zvon« svoj petdeseti letnik. Ustanovljena je bila po prenehanju Stritarjevega »Dunajskega Zvona« in je zbirala krog sebe vse mlajše generacije slovenskih pesnikov, pisateljev in esejistov. V devet in štiridesetih letnikih je nakopičen ogromen trud slovenskega duha, ki je najjasnejši izraz našega napredovanja, zdvajanja in upanja, padanja in vstajanja. Sedanje uredništvo bo zato posvetilo v novem letniku vso pažnjo prošlosti časopisa. Slovstveni kritiki in zgodovinarji bodo ocenili storjeno delo, a pokazali tudi pot v bodočnost. Uredništvo pa obeta, da bo revijo zopet usmerilo v one tokove, ki so ji bili kašipot v prošlosti, kajti izven dvoma je, da se je bila v zadnjih letih od njih precej oddaljila. Krog njenih sotrudnikov se je bil nevarno zožil in nad leposlovjem je vse preveč zmagoval esej, ki je bil za naše zanimanje čisto premalo tehten. Pred vsem se je pa posvečala premala pažnja domačim slovenskim slovstvenim in obče-kulturnim pojmom. Odslej bo vse to dobilo zopet svojo pravo veljavo in tudi lepo slovstvo bo boljše zastopano. Novi letnik bo prinašal roman Mirana Jarca, dramo Slavka Gruma in povesti, novele, črtice in pesmi raznih drugih avtorjev, starejših, mlajših in najmlajših. Želeti bi tedaj bilo, da bi se tudi naša javnost oddaljila petdesetletnemu delu »Ljubljanskega Zvona« z naročbo in pridobivanjem novih naročnikov. Naročja se pri upravi v Ljubljani ali pa pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani in Mariboru ter stane na leto 120 Din. Naročnina se pa lahko plačuje tudi polletno ali četrtletno.

»Prager Presse« in slovensko slovstvo. Dasiiravno se je zanimanje za slovensko slovstvo v zadnjem času pri velikih kulturnih evropskih narodih razveseljivo dvignilo, je »Prager Presse« edini tuj ist, ki mu posveča stalno pažnjo. V svojih kultur in kulturnim vprašanjem posvečeni prilogi seznanja že od začetka Čeha in Nemce ter ostali svet s kratkimi prevodi iz slovenskega pripovedništva in pesništva, med beležkami pa poroča čisto tudi o raznih naših novih knjigah in slovenskih pojavih. Z novim letom je uvedla enotno vsakotedensko prilogo »Dichtung und Welt« in v tretji številki prinaša že kar dva prevoda z slovenščine. Neumorna ga. Jirku je objavila svoj autorizirani mojsterski prevod Cankarjeve črtice »Dopust« (Ur-laub), ki učinkuje v nemščini prav tako kakor v slovenščini, ga Lilly Nowy pa je preskrbela dva Prešernova soneta; prvega iz »Sonetnega venca«: Poet tvoj nov Slovencec venec vije... in O Vrba, draga, srečna vas domača. S tem prevodom sicer ni dosežena globina velikega Prešerna, zadeta pa je zelo točno smiselna vsebina, kar priča že prva kitica »Vrbi«:

O Vrba! Dor! voll heimatischen

Frieden,

wo um mein Vaterhaus die Flur sich

breitet!

O hätte nie mich Wißbegier verleitet,

die falsche Schlange, daß ich dich

gemedien!

»Prager Presse« moramo biti zaradi pozornosti, ki jo posveča našemu slovstvu, samo hvaležni. S tem dviga v tujini zanimanje za našo umetnost in duhovno

življenje ter pripravlja našemu slovstvu nadaljna pota v kulturni svet. V isti prilogi pa prinaša tudi Nikole Mirkoviča prevod pesmi »Traum von Maria«, delo znanega srbohrvaškega pesnika in prozaista Iva Andrića.

Edicije Umetniške Matice. Umetniška Matica, ki je bila pred tremi leti ustanovljena v Ljubljani z namenom, da širi med Slovenci zanimanje za domačo umetnost, slikarstvo in plastiko, se je s svojimi edicijami za lansko leto znatno zakasnila. Ta zakasnitev pa je nastala zategadelj, ker je razširila svoj program in bo odslej nudila svojim članom poleg slik tudi strokovne in druge knjige. Prvo tako knjigo bodo člani dobili te dni, in sicer Toneta Kosa poučno razpravo o plastiki. To bo sploh prvo slovensko delo te vrste in bilo bi iskreno želeli, da bi nam U. M. v prihodnjih letih preskrbela tudi še slične strokovne razprave o slikarstvu, eventuelno po različnih strokah in tehnikah, o arhitekturi itd. Poleg te knjige pa bodo člani prejeli tudi originalno litografijo Toneta Kralja, »Delo« in štiribarvni originalni lesorez F. S. Stiplovskega, »Znamenje«. Letna članarina pri Umetniški Matici v Ljubljani znaša 24 Din.

Nova slovenska revija »Samorodnost«. Te dni bo izšla v Ljubljani prva številka nove slovenske revije za slovstvo, umetnost in kulturo, ki se bo imenovala »Samorodnost«. Izdajal ter urejeval jo bo »o Sever«, znani izdajatelj knjižnice »Naša Gruda«, ki je posebno znan po svoji skrajno subjektivni studiji o Otonu Župančiču, s katero je pred leti dvignil mnogo prahu. Nova revija bo prinašala tudi »Spomine« Riharda Jakopiča, v katerih bo temeljito orisal začetek slovenske »moderne« v likovni umetnosti in tudi v slovstvu. Pozneje bodo ti Jakopičevi »Spomini« izšli baje tudi v ponatisu kot posebna knjiga.

Marjan Telatko: Vagabund. Kragujevac, 1930. Te dni je izšla v založbi Slovenskega kulturnega in prosvetnega društva »Triglave« v Kragujevcu v Srbiji drobna zbirka lirčnih pesmi mladega dijaka, vojnega tehnika Marijana Telatka, ki nosi naslov »Vagabund«. Pesnim se močno pozna, da še niso dozorele do samobitne klenosti, pa tudi ne do snovne in oblikovne originalnosti. Kljub temu je pa ta knjižica zanimiv pojav, ker je prvo slovensko delo, ki je bilo napisano, natisnjeno in izdano v Srbiji, kjer se številni naši naseljenci čedalje bolj množijo in se tudi pridno snujejo nova družabna prosvetna in kulturna središča.

Kakor je svojčas ves Paris govoril o strašnem vampirju

„BELFEGORU“

tako danes ves Maribor občuduje kolsalni istoimenski vefilm po sedanjem romanu »Jutra«, ki se predvaja do nedelje, 2. februarja.

„KINO UNION“ TELEFON 23-29
Občinstvo se naproša, nabaviti vstopnic v predprodaji.

Najvišja meteorološka postaja

je danes nedvomno meteorološki stolp na gori Elbrus v Kavkazu, na višini 5350 m. Postavila ga je ekspedicija osrednjega zavoda znanstvenikov v Moskvi in drž. geofizičnega zavoda, ki se j pvozela na goro od Krnguzova z velikanskimi težavami in borbami z vremenskimi nepravilnostmi. Stolp je bil postavljen 17. avg. 1929.

Moderno barbarstvo

BELA RASA IN TEMNOPOLTA LJUDSTVA. — IZ ZGODOVINE ZAVOJEVANJA AMERIKE. — GROZOTNI OSTANKI SUŽENJSTVA.

Naše belopolto pleme si je v zadnjih stoletjih zgodovine osvojilo ves svet in si podvrglo vsa črna, rjava, bakrena in rumena ljudstva. Zaslužilo je skoraj vso Azijo, razen Japonske in prisililo do kapitulacije celo ogromno 400 milijonsko Kitajsko, ki šele sedaj zopet vstaja k pravi samostojnosti in neodvisnosti. Iz velike Afrike je napravilo zemljo evropskih kolonij, saj si je popolno neodvisnost od vseh držav tega črnega kontinenta ohranila samo gorata Abesinija. Prav tako pa je napravilo kolonije tudi iz vseh otokov Južnega morja, Atlantskega oceana, Tihega oceana itd., oddaljeno Avstralijo pa je naselilo in spremenilo v dominijon britanskega svetovnega imperija. Toda nikjer, kamor je belopolto, bogastva, gospostva in zemlje lačno pleme prišlo, se ni s tako nepopisno grozovitostjo lotilo zatiranja prvotnih domačinov kakor ravno v Ameriki.

Dolga stoletja je Evropa mislila, da je Krištof Kolumb ob svojem prihodu v »novi svet« našel tam same nekulturne divjake, ljudožrce in ljudi na najnižji stopnji civilizacije; toda to mnenje je bilo popolnoma napačno. Za časa odkritja Amerike so bili ameriški Indijanci na dokaj visoki stopnji omike. Imeli so velika mesta, mogočna svetišča, ceste, vojsko in urejene države s kralji in drugimi vladarji. Poznali so kovine, posebno zlato, in njihovim izdelkom in umetninam, v kolikor so se ohranile, se še danes divi ves kulturni svet. Toda Španci, ki so si prvi osvojili Ameriko, so izropali vse, karkoli je imelo kakšno vrednost, domačine pobili ali zaslužili, njihova mesta in selišča pa razrušili. V imenu »civilizacije« in žal, tudi krščanstva so tedaj desetstotič in stototič Indijancev umrli najstrašnejše mučeniške smrti. Vsaka ped ameriške zemlje je skoraj poškopljena z indijansko krvjo.

Nič čudnega ni tedaj, da so se vrste domačinov v nekaj desetletjih silovito razredčile, a oni, ki so ostali živi, so se umaknili v nepristopne pragozdove, kjer so sčasoma zares podivjali in postali divjaki. Toda belopolto pleme se je od obal vedno bolj pomikalo proti notranjosti, pred seboj pa je gnalo prvotne rdečepolte domačine, ubijalo jih in jim jemalo kos za kosom njihovo posest. Tako so v Severni Ameriki, posebno v Združenih državah, ki so se najbolj hitro razvijale, Indijanci najbolj naglo ginili. Danes živijo samo še v tako zvanih narodnih separacijah ali parkih in so samo še žalostni ostanki nekdanjega mogočnega ljudstva. Toda ti Indijanci v Združenih državah, kakor tudi oni v Kanadi, so vsaj svobodni državljani, dočim so nekatera plemena

na Indijancev v Južni Ameriki še vedno zaslužena tudi osebno. Ponekod, posebno v Argentini, jih španski farmerji in kolonisti še vedno lovijo in uporabljajo kakor sužnje, čeprav je suženjstvo vsaj na papirju odpravljeno. Na delo jih gonijo kakor živino in jih za vsako neposlušnost ali lenobo neusmiljeno pretepajo. Pri tem se seveda ne brigajo za to, če so bolni ali obnemogli vsled naporov in slabe prehrane. Zato se zgodi nešteto krat, da ti reveži kar med delom ali pa pod udarci umro. Opravljati morajo najtežja dela in ne prejemajo za to nikakršnega plačila, le hrano dobijo in katero drugo malenkost v blagu, katero pa morajo še posebej odslužiti.

Naravno je, da se zaradi tega večkrat zgodi, da ti nesrečneži pobegnejo v gozdove; toda belopolti gospodarji jih navadno zasledujejo in streljajo prav tako kakor divjačino in niti ne zaradi tega kaznovan. Prav tako pa zlorabljajo tudi indijska dekleta, katera često okužijo, da zbolijo in pomrejo potem celi rodovi na kužnih spolnih boleznih. In neke statistike, katero je nedavno izdala Liga za obrambo človeških pravic, je razvidno, da pomre samo v Argentini vsled mučenja, slabe prehrane in nečloveških naporov vsako leto po več tisoč teh nesrečnejših sužnjev, nič manj jih pa tudi ne poberejo razne kužne bolezni, ki jih dobijo od belopolti. Če se nadaljno barbarstvo ne bo v najkrajšem času preprečilo, pravijo poročila, potem v Argentini že v desetih ali najkasneje v dvanajstih letih sploh ne bo nobenega prvotnega indijanskega domačina več.

Liga za zaščito človeških pravic se je zaradi tega že dni obrnila na argentinsko vlado ter na vse vlade Južne Amerike, posredovala je pa tudi pri Vatikanu ter se namerava s posebno spomenico obrniti na Društvo narodov, ako drugače ne bi dosegla svojega namena preprečiti še nadaljno nečloveško postopanje z Indijanci. Kakšen bo uspeh te akcije, še ni mogoče reči. Zdi pa se, da se je argentinska vlada vendarle prestrašila posledic, če bi ta škandal prišel pred Društvo narodov, ker je že določila posebno komisijo, ki ima nalogo proučiti položaj Indijancev v mejah njene države in predlagati poseben zakon za njihovo zaščito. Tako vidimo tedaj, da se tudi v času največjega razvoja kulture in civilizacije morejo vršiti barbarstva, kakršna poznamo mi v Evropi samo iz povesti in pravljic davnih, skoraj predzgodovinskih dob; kajti vsa kultura in civilizacija je brez resnične srčne kulture samo zunanja politura, ki se človeka pač prime, v bistvo mu pa ne prodre.

nice nepričakovano pojavljale in torpedirale trgovske ladje. Nedaleč od »Ravenna« leži parnik »Hylonian«, ki je imel na krovu 3000 sodov olja, cele bale tobaka, pisalne stroje, precizijske ure, blago za obleke in celo deset zabojev čačkalic. Ogromni milijoni ležijo torej še na morskem dnu.

KARO INDUSTRIJA ČEVLJ V MARIBOR, KOROSKA CESTA 19

316

Zahtevajte ne samo nizko ceno!
Zahtevajte tudi dobro kvaliteto!
DOBRO BLAGO — NIZKE CENE!

Prva seja mariborske župe Sokola kraljevine Jugoslavije

DOLOČITEV ODBOROV V ŽUPI VČLANJENIH DRUŠTEV. — RAZŠIRJENJE SOKOLSKJE ORGANICIJE.

Župna uprava SKJ v Mariboru je imela svojo prvo sejo dne 30. januarja. Sestali so se na njej skoro polnoštevilno v njo imenovani člani in članice. Razen funkcij, zasedenih že z imenovanjem po savezni upravi, so prevzeli na tej seji funkcijo župnega nadzornika prof. Ad. Schaub, sanitetnega referenta dr. Franjo Toplak, manjšinskega referenta Ferdo Dobravc, župnega matrikarja Vlad. Venuti in zapisničarice Angela Šentjurčeva. Ko je bilo sklenjeno, da se pošljejo pozdravi savezni upravi SKJ ter predsedstvu Češkoslov. obce sokolske, so bili imenovani odbori vseh na teritoriju Mariborske župe se nahajajočih Sokolskih društev; le za 3 društva je bilo imenovanje iz formalnih razlogov za nekoliko dni odloženo. Glede župne uprave je bilo sklenjeno, da se bodo vršile njene seje redno vsak 2. in 4. četrtek v mesecu. Razen tega pa so bili storjeni dalekosežni zaključki glede razširjenja sokolske organizacije v najširše ljudske plasti ter še posebej med šolsko in izvenšolsko mladino, kateri bo dana prilika poslužiti se ugodnosti, ki jih bodo uživali pripadniki SKJ pri vojakih. Končno je bila odobrena okrožnica, ki podaje Sok. društvom prva navodila za delo v najbližji dobi; med drugim bodo društva opozorjena na 80letnico predsednika Češkoslovaške republike Tomaža G. Masaryka. Sokolska društva naj prevzamejo povsod inicijativo za proslavo tega jubileja.

Odbori posameznih društev mariborske župe so sestavljeni sledeče:

Maribor-matica: Starosta dr. Leop. Boštjančič, podstarosta Franjo Bureš, načelnik Janko Dekleva, prosvetar Vojislav Ipavec. Odborniki: Franta Kovač, Leo Erhartič, Edmund Sila, dr. Boris Mihalič, Jože Grgič, Ignac Vidmar, Ivo Čelhar, dr. Fran Pavlič, Viljem Šusteršič. Namestniki: inž. Vlad. Šlajmer, Fran Skaza, Eman Ilich, Zmago Hren. Pregledniki: Joško Hvalenc, Leop. Haller, prof. Lojze Struna. Namestniki: inž. Iv. Domicelj, Jos. Hren, Joža Volčič.

Maribor I: Starosta dr. Ljudevit Pivko, podstarosta šolski nadzornik Iv. Tomažič, načelnik I. Černe, načelnica Iška Kosova, prosvetar: prof. Rob. Kenda. Odborniki in namestniki: Mihajlo Dočinič, Rajko Cotar, pukovnik Bož. Putnikovič, Ign. Lipavac, Olga Cizlova, Olga Šveglava, dr. Jos. Sekula, poručnik Branko Sekulič, por. Branko Jeftić, por. Milovan Gligorijević. Pregledniki in namestniki: poručnik Miloš Pavlovič, Lojze Strašnik, poručnik Branko Šuster.

Črna: Starosta Vikt. Fettich, podstarosta učit. Fr. Kogelnik; **Mežica:** Starosta inž. Gustav Gogala, podstarosta Potočnik Jurij, tesarški mojster; **Guštanj:** Starosta Janko Rožman, uradnik šum. uprave, podstarosta Adolf Sokol, šolski upravitelj v Kotljah; **Dravograd:** Starosta Pavel Kolenc, živinozdr., podstarosta Milenko Manojlovič, šef carinarnice; **Starogradaec:** Starosta dr. V. Železni-

kar, primarij, podstarosta Iv. Roinik, trgovec; **Muta-Vuzenica:** Starosta dr. M. Pregelj, zdravnik, podstarosta Jos. Golob, šolski upravitelj; **Vuhred-Marenberg:** Starosta Avg. Kolšek, notar, podstarosta Peter Mravljak, posestnik v Vuhredu; **Sv. Lovrenc na Poh.:** Starosta Ali. Pernat, posestnik, podstarosta dr. Lojze Pernat, zdravnik; **Ruše:** Starosta Mirko Gorišek, tov. ravnatelj, podstarosta Ljud. Bučar, postajenačelnik; **Studenec:** Starosta A. Hren, šol. upr., podstarosta Joško Vokač, žel. uradnik; **Jarenina:** Starosta Stan. Lubsenški, posestnik, podstarosta Zoran Črnko, ekonom; **Sv. Lenart:** Starosta dr. Mil. Gorišek, odvetnik, podstarosta dr. Br. Weixl, zdravnik, Sv. Trojica; **Sv. Anton:** Starosta Jos. Tušak, trgovec, podstarosta Franc Čeh, posestnik; **Počje:** Starosta Ljud. Šijanec, šol. upr., Razvanje, podstarosta Iv. Plomberger, posestnik v Skokah; **Sv. Marijeta na Dr. p.:** Starosta Tomaž Klasing, pos. sin, podstarosta Josip Finžgar, gostilničar; **Končice:** Starosta mag. phar. Vaclav Prorazil, podstarosta Müller Janko; **Oplotnica:** Starosta Franc Petelinšek, posestnik, podstarosta Marica Jermanova, učit.; **Ptuj:** Starosta dr. Fr. Šalamun, podstarosta Slavo Komac, strokovni učitelj; **Ormož:** Starosta Lavosl. Sevnik, notar, podstarosta Ljud. Kuhačič, trg; **Središče:** Starosta Fr. Kočvar, velepos., podstarosta Ant. Tkalec, pos., Obrež pri Središču; **Čakovec:** Starosta dr. Alb. Blašič, primarij, podstarosta Milan Lulič, šolski nadzornik; **Varaždin:** Starosta Stjepan Šram, okrož. sodnik, podstarosta Stjep. Novaković, mestni svetnik; **Dol. Lendava:** Starosta Ljud. Peternel, šol. upr., Dolga vas, podstarosta Alfonz Cepuder, sodnik; **Ljutomer:** Starosta dr. Marko Stajnik, adv., podstarosta Franc Seršen, trgovec; **Križevci:** Starosta Vekoslav Spanger, šol. upr., podstarosta Franc Lubi, pos.; **Bela Crkva:** Veržej, Starosta Jakob Senčar, učit. mojster, podstarosta Iv. Bunderl, posestnik; **Sv. Jurij ob Šč.:** Starosta Iv. Kreft, velepos., podstarosta Janko Belec, učitelj; **Gor. Radgona:** Starosta Karel Mavrič, šol. upr., podstarosta dr. Lenart Boezio, advokat; **Beltinci:** Starosta Stanko Medvešek, podstarosta Franjo Rešek.

ADVOKAT

DR. NOVAK JOSIP

V MARIBORU JE PRESELIL
SVOJO PISARNO V VE-
TRINJSKO ULICO 11 (PREJ
NOTAR DR. FIRBAS).

329

Sport

Jugoslovenski lahkoatletski savez. (Službeno.)

Pozivajo se vsi klubi, da javijo savezu na naslov tajnika I. g. Zdravka Frančiča, Matičeva ul. 5, najkasneje do 15. februarja imena onih do sedaj verificiranih atletov in atletinj, za katere ne želijo, da bi tudi v bodoče bili verificirani, da se bo mogla klubom določiti glavna glede na število verificiranih atletov za tekoče leto. Na seji upravnega odbora dne 16. januarja je bilo sklenjeno, da ima prvenstvo mest za poedince isti program in vrstni red disciplin kakor II. del moškega državnega prvenstva za poedince. Dodati se ne sme nobena disciplina, črtati se pa sme samo sporazumno z vsemi klubi.

Smuška tekma za prvenstvo ZZSP.
Dne 9. februarja priredi zagrebški zimsko-sportni podsavez smuško tekmo za prvenstvo 1930 na Sliemenu. Dolžina proge za seniorje in juniorje 18 km in za dame 6 km. Prijave s prijavnino Din 10 sprejema do 6. februarja ZZSP.

ISSK Maribor, nogometni odsek, službeno.

V torek, dne 4. februarja ob 20. uri se bo vršil važen sestanek vseh nogometašev v telovadnici.

Milijoni na dnu morja

V bližini italijanske obale so nemške podmornice med vojno torpedirale več italijanskih trgovskih ladij in jih potopile. Aprila 1917 je bi pri otoku Gallinaria od nemške podmornice torpediran 4000-tonski trgovski parnik »Ravenna«, ki je imel na krovu 60 mož posadke in je vozil 60.000 dvojnih stotov ovčje volne in 30.000 dvojnih stotov loja, izven tega kornje, poljedelske stroje in mnogoštevilne italijanske rezerviste, ki so se vračali iz južne Amerike na vojaško dolžnost. Parnik je hotel podmornico pregaziti, toda dobro merjen torpedo ga je zadel. Moštvo in potniki so se rešili na ribiških barkah. Ladja leži v morju 80 m globoko. Italijanska družba za dviganje je pričela z delom, da dvigne z morja blago ladje, kakor se čuje, dozda z velikim uspehom. Potapljači so opremljeni z vsemi modernimi napravami za dviganje. Več dvojnih stotov ovčje volne so že spravili na površino. Dasi je ležala volna skoro 13 let na morskem dnu, je še vendar porabna, ker je bila dobro zvitna in obdana z železnimi obroči. Tudi so že dvignili 3000 ton loja, ki mu voda ni škodovala. Skupno vrednost vsega blaga, ki je bilo potopljeno, cenijo na 10 milijonov lir. Italijanska tvrdka namerava po teh uspehih nadaljevati z deli tudi pri drugih v bližini obale potopljenih ladjah. Okolico otoka Gallinaria so med vojno nazvali »gnezdo nemških podmornic«, ker so se od tam nemške podmornice

Michel Zévaco

Lukrecija Borgia

Zgodovinski roman

15

Lakaj je šel za menihom, ves presenečen, kajti praska je bila jedva vidna in nikakor ni kazala opasnosti.

Tačas pa je zavrvelo v krogu dvorjanov. Vse glave so se odkrile: Cezar Borgia se je bil prikazal.

»Na konje, gospodje!« je velel... »na konje, za mrtvaško slavo, ki nas še čaka danes... A čez nekaj dni, na konje, da pojezdimo v boj!«

Grmeč vivat se je dvignil naokoli, in množica je obkrožila Cezarja.

»Da,« je nadaljeval ta, »gospodje, kmalu odidem... in vsak naj se čimprej pripravi na vojsko, ki bo zelo trda... Dotlej pa hočemo pokopati mojega ljubljene brata Francesca... Gospod vitez de Ragastens,« je dodal, zapazivši viteza, ki ga je že nekaj hipov iskal z očmi, »vi se boste držali v moji bližini... ali razumete?... Gospodje, predstavljam vam gospoda viteza de Ragastens, ki je moj prijatelj... eden izmed najboljših!«

Takoj nato se je Cezar napotil proti velikim slavnostnim stopnicam, ki so vodile na dvorišče gradu.

Množica dvorjanov mu je sledila z glasnim rožljanjem mečev in ostrog.

Mnogo rok se je bilo iztegnilo Ragastensu naproti. Nekaterim se je mudilo pozdraviti v njem ljubljene gospodarjevega, drugi pa so bili samo srečni, da morejo izraziti njegovi hrabrosti svoje občudovanje.

Don Garconio — kajti on je bil tisti menih, ki je postregel razoroženemu Rinaldu z novim mečem — je bil odvedel lakaja, ki ga je tisti meč lahko oprasnil na roki. Toda nista še bila napravila dvajset korakov, ko je mož nenadoma obstal, kakor da se mu je zavrtele v glavi. Prebledel je kakor smrt. Pena se mu je pokazala na koncih ustnic. Hotel je govoriti. Toda grlo mu je izdalo samo krik, podoben grgranju. Nato so mu odrekla kolena, in zrušil se je na tla.

Garconio se je sklenil čezenj ter pozorno sledil razvoju surnega boja. Ta boj je bil kratek.

V krču so otrpnili lakajevi udje. Oči so se mu zavile. Nenaadoma ga je streslo poslednjikrat; nato je obležal nepremično, kakor ubit od strele.

Lakaj je bil mrtev.

»Dobro,« je zamrmral don Garconio, »bene, bene... Kakor sem prorokoval: ta strup najprej omami jezik, kakor hitro se prično pojavljati njegovi učinki... Torej se ni bati nepotrebnega blebetanja v smrti uri... Toda, z druge strani, smrt nastopi mnogo prenašlo... po mojih računih bi morala priti šele dve

uri po dobljeni rani... Treba bo izpremeniti količino...«

Nato se je don Garconio poslednjikrat ozrl na mrtveca ter odšel počasi, s sklonjeno glavo, ves zatopljen v učene račune...

Pogreb Francesca Borgia, vojvode Gandijskega, se je bil završil z velikim sijajem. Po svečani službi božji pri Svetem Petru so peljali truplo v procesiji po rimskem mestu.

Utegnilo je biti okrog pete ure, ko se je krsta po dokončani poti skozi mesto ob zvonjenju vseh zvonov vrnila k Svetemu Petru. Tam so jo zaprli in shranili mrljica v eni izmed rakev cerkvene kripe.

Po vsej poti so gručice zbranega naroda mrmrale, ko je jezdit Cezar Borgia mimo njih. On pa se je le malo menil za to mrmranje.

Toda zdaj je nastajal takšen krik, kakor da bi se začela vstaja. In Cezar, ki se je doslej navidezno vdajal globoki zamišljenosti, je vendarle dvignil glavo.

»Oho!« je dejal. »Moji Rimljani so danes zelo pogumni! Upajo se mi pogledati v obraz!«

Ali mahoma je zapazil s presenečenjem, da se vse tisočerne grožnje, ki bruhajo iz naroda, ne obračajo proti njemu.

»Corpo di bacco, kakor pravi moj častiti oče... Koga se neki lotevajo?«

(Nadaljevanje sledi)

MALI OGLASI

Mirni zakonski par,

brez otrok išče stanovanje v bližini koroškega ali glavnega kolodvora. Naslov: Mihael Majcenovič, Studenci pri Mariboru, Dr. Krekova 6. 352

Mebirano sobo

s hrano ali brez hrane oddam takoj. Vprašati Cvetlična ulica 29 v trgovini. 282

V restavraciji »Narodni«

se toči prvovrstni novi bizelčan po 14 in staro vino (kapelčan) po 16 Din. Sprejemajo se dnevni abonenti na dobro domačo hrano. Priporoča se Marija Drčar. 261

Pozor!

Hoteli, sanatoriji, šole, uradi, zavodi, kakor tudi privatne hiše dobe lahko proti odškodnini od pondeljka 27. tm. na posodo najnovejšo in najmodernejšo veliko električno Kobalt parketno loščilno ščetko, kakor tudi velik sesalnik prahu. S tem vam je dana prilika, da vaše pohištvo, kakor tudi tla po najnižji ceni in brez truda očistite. Gori navedena predmeta dobi- te v specialni trgovini z barvami, ščetkami in parfumerijo. Weiler Franc, Maribor, Gosposka ulica 29. 249

Veseličnim prireditvam

v mestu in na deželi priporočam nageljske in druge cvetlice po solidni ceni. Naročilom v naprej popust. Ivan Jemec, vrtnarstvo, Prešernova ulica. 82

Matrace, otomane,

vs. tapetniške izdelke in popravila iz višuje po najnižji ceni tapetnik Ferde Kuhar. Gosposka ulica 4. 8

Ia. čajna masla,

Trapist, Imperial sir iz izborne mlekarne L. Horvat, Središče. Zastopstvo za Maribor in okrožje: »Marstan«, trgovski oddelek, Koroška 10. 326

Sprejem enega ali dva dijaka na stanovanje. Naslov pove uprava.

Prodajam omare,

posteljne vložke, pisalno mizo, moške obleke in plašče, ženske obleke, obleke za ples, čevlje, otroško perilo itd. Starinarna J. Peteln, Maribor, Orožnova 1, poleg glavne pošte. 337

Stanovanje,

soba s štedilnikom oddam s 15. februarjem stranki brez otrok. Pobrežje, Gozdna ulica 30. 334

Oddam sobo

z dvema posteljama z ali brez oskrbe. Vprašati Stritarjeva ulica 10, krojačnica. 333

Za prodati

krzneni plašč od pravega murmela, razne toalete iz svile in trikota. Vse novo in ceneno. Naslov v upravi lista. 335

Pošteno dekle z dežele,

izvežbano v kuhinji in drugih hišnih delih išče službo za takoj pri boljši slovenski družini. Naslov v upravi lista. 327

Prodajalka manufakturne stroke,

zmožna slovenskega in nemškega jezika z daljšo prakso in spretna v občevanju z strankami, posebno kmečkimi, se išče za manufakturno trgovino v Mariboru. Cenjene ponudbe z označbo dosedanjega službovanja je poslati pod »Manufakturnistinja« na upravo tega lista. 330

Abonente

sprejemam na prvovrstno domačo hrano dnevno Din 13 ali 15. Točim vedno sveže pivo iz sodčka, kakor tudi samo odlična domača vina. Salonsko kegljske klubom in sponzorom na razpolago. Priporoča se Ivan Koš, gostilničar, Maribor, Cvetlična ul. 11. 14

Dijaka ali gospoda

sprejemam v krasno sobo k dijaku osmošolcu na željo z vso oskrbo. Naslov v upravi lista. 319

Oddam

opremljeno sobo s 1. februarjem. Naslov v upravi lista. 346

Solčno sobo,

pritličje z 1 ali 2 posteljama v bližini kolodvora in parka oddam takoj ali s 15. februarjem. Naslov v upravi lista.

Pošten delavec

se sprejme na stanovanje. Koroška cesta 14. 339

Služkinja,

ki zna nemščino, je poštena in bi se rada naučila kuhati, se sprejme pod zelo ugodnimi pogoji pri ravnatelju velike tvornice na Hrvaškem. Naslov za informacije pove uprava lista. 341

10 orolov travnika

s sadonosnikom na prodaj. Naslov pove uprava lista. 342

Iščem

dvo- do trisobno stanovanje s kopalnico. Naslov naj se odda v upravi lista.

Iščem službo portirja,

nočnega čuvaja, zmožen kavcije, nastopim takoj. Naslov v upravi lista. 353

Sobico,

lepo opremljeno z električno lučjo, poseben vhod, oddam takoj. Stritarjeva ulica 5/1. 347

Opremljeno sobo,

solčno, s posebnim vhodom in električno lučjo oddam. Magdalenska ul. 50.

Na prodaj!

Moške in ženske obleke, smoki, žaki, fraki, žaketi, plašči, usnjate suknje, harmonike, kitare, plunke (laute), gosli, gramofoni, peč za žagovino, staro pohištvo, matrace itd. pri Mariji Schell, starinarna, Koroška cesta 24. 317

Trezen pošten šofer

in strojni ključavničar, dober vozač, išče nameščenja. Josip Krajnc, Ptujška cesta 15. 328

POZOR! 1. FEBRUARJA POZOR!

V soboto začnem točiti ravnokar prispelo veliko pošiljatev

DALMATINSKEGA VINA

z otoka »Visa« v Dalmaciji, črno in belo, garantirano pristno. Vino provenijence »Vis« je dobro poznano po vsem svetu kot zdravilno vino, pristno in preizkušeno, brez konkurence. Vsak naj poskusi, da se prepriča, da se taka žlahtna kapljica sploh nikjer ne toči, kot samo na Rotovškem trgu 8. Vsa vina čez ulico liter Din 1.— cenejša. Velika zaloga najfinejšega pristnega dalmatinskega oljčnega (olivnega) olja po Din 18.— liter. Dnevno dobite sveže morske ribe na več načinov pripravljene: ribja salata, ribja marinada, vsak ponedeljek ob 19. (7.) zvečer rižoto z morskimi raki ali pa brodeto od najfinejših rib, kakor tudi šunka kuhana, kranjske klobase, olive, ovčji sir, mortadela, osokolo, dnevno sveži vampi s parmezanom itd. Vsa jedila prodajam čez ulico po zelo nizkih cenah! Za obilen obisk se priporoča gostilničar 305

JOS. POVODNIK, Maribor, Rotovški trg 8.

TOVARNA GLASBIL IN GRAMOFONOV

MEINEL & HEROLD

Gramofoni od Din 298.— dalje
Mandoline . . . 136 —
Viole . . . 95 —
Gitare . . . 207 —
Trombe . . . 505 —
Nočne harmonike . . . 85 —

PRODAJALNA: TRG SVOBODE
Nova Scherbaumova zgradba

Mesto denarja

20% kronske bone

prevzamem pri nakupu vsega manufakturnega blaga v moji trgovini. Bone vračunam najugodnejše. 318

L. Ornik, Maribor, Koroška 9

Exportna hiša „LUNA“

Najcenejši nakup galanterije, vezanine, otroških igrač ter pletenine domačega izdelka

otročje nogavice od	Din 5.— naprej
damske nogavice od	Din 7.— naprej
moške nogavice (sokni) od	Din 6.— naprej
vezanine od	Din 1.— naprej
čipke od	Din 1.— naprej

Pleteni telovniki z rokavi, puloverji, cele obleke, perilo za dame in gospode, za novorojenčke opreme lastnega izdelka. — Čevlje za dom, čevlje za telovadbo, otroške čevlje in sandale. Nadalje nudim: kravate, samoveznice, svilene trake, gumbje, sploš vse potrebščine za živilje in krojače po brezkonkurenčnih cenah. Torbice, nahrbtnike, škafje za peresnike, table itd. v veliki izbiri.

Zastopniki

za gospodarstvo se sprejmejo. Velik zaslužek. Predstaviti se med 18. in 19. uro. Ferdo Božič, Sodna ulica 30. 302

Kavarna v Zagrebu

na prodaj. Več pove iz prijaznosti Oset, Mariborski dvor. 303

(—2 prazni ali meblirani sobi

v sredini mesta takoj oddam. Naslov v upravi lista. 304

Nezgodna, življenska, požarna

in druga zavarovanja urejuje strokovno zavarovalni tajnik K. Kraus, Maribor, Aleksandrova c. 24. Informacije brezplačno. 135

Sveže kislo zelje,

najboljše kakovosti, kakor tudi skisane zelinate glave za obče priljubljenno »Sarma« priporoča M. Berdajs, Maribor, Trg Svobode. Za odjemalce na debelo posebne cene! 233

KUPIM**MOTORNİ BIKIKEL**

V DOBREM STANJU

JOSIP DUCHAČ
PAKRAC, SLAVONIJA

321

Javna prodaja

Dne 3. in 4. februarja t. l. ob 9. uri se bo vršila na postaji Maribor glavni kolodvor **javna prodaja najdenih predmetov** 345

Ugodna prodaja

kompletnega kinoinventarja iz proste roke potom sodnije se bo vršila dne 4. februarja 1930 v Stundencih Dr. Krekova c. 26

Zahvala.

Vsem onim, ki so v tako velikem številu izkazali blagopokojniku

Fran-u Rakuša

poslednjo čast, nam pa toliko sočustvovanja se najiskrenejše zahvalujemo. Posebno zahvalo smo dolžni »Podoficirskemu društvu«, gospodom oficirjem, gledališkemu pevskemu zboru za ganljive žalostinke, vojaški godbi 45 peš. puka, kakor tudi g. kapelniku kapetanu Svoboda, vsem darovalcem prekrasnih vencev in šopkov in končno vsem, ki so blagega pokojnika spremili na njegovi zadnji poti.

Maribor, dne 1. februarja 1930.

Za'uloci ostali.

NE ZAMUDITE PRILIKE!

Prvovrstni zvočnik angleške znamke „AMPLION“ tipa

„Amplion AC 27“

dobite najugneje na obroke brez poviška, za naplačilo Din 210.— in 6 mesečnih obrokov à Din 180.— pri

Radio-Ljubljana, podružnica Maribor, Dosposka ulica št. 37

340

Telefon 27-51

Najlepši

pomladanski plašči

kratke zvončaste in podaljšane mode

se pripravljajo v

Trgovskem domu v Mariboru.

DALMATINSKA VINA,

kakor črno sladko vino in vedno sveže morske ribe

se dobe v

Dalmatinski kleti

v Mariboru, Mesarska ulica 5 in Vojašniška ulica 4.

Za obilen obisk se priporoča

Ivan Vidmar

338

ODOL

Kalodont, Clorodont, Pebeco i. t. d. nudi

najugodnejše

in kupi ODOL steklenice.

Galanterijska trgovina

Drago ROSINA

Vetrinjska ulica št. 26

ZEISS PUNKTAL

Diplomirani optik z državnim izpitom

PETELN

MARIBOR, GOSPOSKA 5

MOTVOZ

(špago) **vrvi**

za perilo, za živino in za splave štrange

oprti (gurte)

nudi najugodnejše

DRAGO ROSINA

Maribor

Vetrinjska 26

CELJSKA POSOJILNICA D. D.

USTANOVLJENA LETA 1882

PODRUŽNICA MARIBOR, ALEKSANDROVA C. 11

obrestuje od 1. jenuarja 1930 naprej do preklica hranilne vloge na knjižice in vloge v tekočem računu:

brez odpovedi po **5½%**

324

proti trimesečni odpovedi po **7½%**

Daje vsakovrstna posojila in trgovske kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Stanie lastne glavnice in rezerv nad Din 8.500.000

VELIKA OKAZIJSKA PRODAJA!

Oa 10. januarja naprej

Crepe de China, Kreppmango'a, Moiresville, moškega sukna, blaga za plašče in obleke, baržuna, barhenta, kristalne svile, vseh vrst bele tkanine, posteljnine, posteljih garnitur i. t. d. pri tvrdki

Dolček i Marini - Maribor - Gosposka ulica št. 27